

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Sæther, 73 19 92 82

Uttalelse - melding om kraft fra land til oljeplattformene på Haltenbanken i Norskehavet - Equinor Energy AS

Statsforvalteren har mottatt ovennevnte melding med forslag til utredningsforslag til uttalelse. Under følger innspill fra Statsforvalterens ulike fagområder:

Landbruk

Formålet med meldingen er å gjøre kjent at Equinor har startet planlegging av nettanlegg for elektrifisering av en eller flere plattformer i Halten-området med kraft fra land. Høringen gir mulighet for innspill på forhold som må vurderes gjennom konsekvensutredning og innspill som kan påvirke prosessen.

Utredninger

Det ønskes utredet flere alternativer til traseer, landstasjoner og landtak. Meldingen beskriver virkninger for areal og miljøinteresser. I denne beskrivelsen kan vi ikke se at virkninger for landbruket er nevnt. Det er derfor på nåværende tidspunkt vanskelig å vurdere hvordan landbruk blir berørt av de ulike alternativene.

I forslag til utredningsprogram ser vi at landbruk og arealbruk skal utredes. Det skal gis en beskrivelse av landbruksaktiviteten i jordbruks-, skogbruks- og utmarksområder som berøres av tiltaket. Type jordbruksareal og skogbonitet skal angis på bakgrunn av arealressurskart AR5/AR50. Virkninger for landbruksaktivitet skal beskrives, herunder driftsulemper. Tap av dyrka og dyrkbar jord, beite og skogbruksareal skal beregnes. For dyrka jord og skog skal tapet fordeles hhv. type og bonitet. Vi er også opptatt av at virkninger for kulturlandskapet blir vurdert, og antar at dette blir fanget opp av planlagte utredninger av virkningene på landskap. Det skal også gjøres teoretiske beregninger av tap av karbonlagre i myr og annen vegetasjon.

Utredninger med hensyn til skog mener vi blir viktig i denne sammenhengen. Det er positivt at konsekvenser av anleggene skal beskrives for både drifts- og anleggsfasen, og at for alle temaene skal muligheter for å redusere virkningene vurderes (avbøtende tiltak). Vi mener at forslag til utredning dekker de interessene vi skal ivareta, og legger til grunn at dette blir utredet.

Jordbruk

Jordvernet er innskjerpet gjennom ny nasjonal jordvernstrategi vedtatt av Stortinget i juni 2023. Den nye målsettingen er at den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 2000 dekar, og at dette skal være nådd innen 2030. Det betyr at man må finne løsninger som minimerer beslag av dyrka mark. Landstasjonene må plasseres på areal som ikke berører dyrka mark. Det kan se ut til at luftlinjene flere steder krysser dyrka mark. Vi legger til grunn at det søkes å finne løsninger hvor mastene ikke blir plassert på dyrka mark. I de tilfeller dette ikke er mulig, er det viktig at de plasseres slik at det ikke fører til ulempe for drifta, og at jordressursen blir ivaretatt og benyttet til jordbruksformål på best mulig måte. Vi henstiller derfor til at dette blir imøtekommet i forbindelse med detaljplanleggingen.

Betydningen av dyrkbar jord har også fått økt fokus. I den reviderte nasjonale jordvernstrategien er det ikke satt et eget mål for dyrkbar mark, men det presiseres at det i et langsiktig perspektiv, og med et innskjerpet jordvern er mindre grunn til å skille mellom dyrket og faktisk dyrkbart areal. Det er derfor viktig å redusere nedbyggingen av denne ressursen. Vi henstiller derfor om at man finner løsninger hvor man også unngår dyrkbar mark.

Statsforvalteren legger til grunn at jordvernet er et premiss i det videre arbeidet, både med tanke på plasseringen av landstasjoner og mastepunkt, men også ved å unngå midlertidig inngrep i dyrka jord til anleggsgjennomføringen.

Skogbruk og klima

Tiltakene vil føre til båndlegging og hogst av produktiv skog, noe som vil føre til reduksjon av virkesproduksjonen i området. I tillegg til selve kraftgata, vil skogen langs kantene bli mer utsatt for vindfall. Kraftlinja kan også skape utfordringer ved skogsdrift med store maskiner. Hogst av skog vil også medføre et tap av karbonlagring og karbonopptak, noe som vil føre økt klimagassutslipp. Det bør vurderes om noe av dette utslippet kan kompenseres ved hjelp av tiltak som øker karbonopptaket i annen skog i området, som f.eks. gjødsling, ungsogpleie, råtebehandling ved hogst eller planting på nye arealer, jf. føringer i Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Det vil også være gunstig med minst mulig forstyrrelse av skogsjord, og mest mulig ivaretagelse av bunnvegetasjon og trær. Vi henstiller til minimering av beslag av spesielt høgbonitet skog.

Flere av alternativene til linjetraseer berører nøkkelbiotoper, også kalt MiS-figurer. Dette er områder som er særlig viktige for det biologiske mangfoldet i skogen, og disse bør ivaretas i detaljprosjekteringen der det er mulig.

Vi gjør også oppmerksom på at alternativene i Nærøysund ligger i områder definert som vernskog etter lokal vernskogforskrift. Vernskog er skog som jamfør skogbrukslova § 12 tjener som vern for annen skog eller vern mot naturfare, eller sårbar skog opp mot fjellet og ut mot havet som kan bli ødelagt ved feil skogbehandling. Omdisponering der skogbruksformålet tas ut vil gjøre at skogbrukslova med forskrifter, inkludert vernskogforskrift, ikke gjelder for området. Fram til gyldig omdisponeringsvedtak er hogst i vernskog meldepliktig. Dersom formålet med vernskog er vern mot naturfare eller annen skog, ber vi om at det utredes i hvilken grad omdisponering av skogen vil påvirke risikoen for skade på områdene som vernskog skal beskytte.

Reindrift

Forslag til utredningsprogram er omtalt i pkt. 8.11 på s. 37. Vi har ingen merknader til foreslått utredningsprogram.

Vi gjør oppmerksom på at arealbrukskartet for reindrifta ikke nødvendigvis er helt korrekt i de fire områdene, så direkte kontakt med reinbeitedistriktet/sijten er nødvendig for å få riktig informasjon om områdebruken.

Vi minner om konsultasjonsplikten til NVE, og gjør oppmerksom på at konsultasjoner bør starte så tidlig som mulig i prosessen, jfr. samelovens kapittel 4.

Klima og miljø

Det er i meldingen gjort en grundig jobb med å belyse eksisterende kunnskap om naturverdier som kan berøres av tiltaket og videre utforme et dekkende utredningsprogram.

Tiltaket vil omfatte legging av kabel i sjø, etablering av ny landstasjon og føring av ny forbindelse på land mellom aktuell transformatorstasjon og ny landstasjon. Slik vi vurderer det, kan tiltaket påvirke naturmangfoldverdier i influensområdet fortrinnsvis gjennom effekter av nedspyling og mulig partikkelspredning som følge av kabelleggingen i sjø, i tillegg til fysiske tiltak og anleggsvirkninger ved etablering av ny landstasjon og nettlinje på land.

Det skal utarbeides en konsekvensutredning (KU) for tiltaket, hvor konsekvenser for naturtyper/vegetasjon og arter både på land og i sjø skal belyses. Utredningsprogrammet legger opp til bruk av eksisterende kunnskap om naturtyper og arter, men at dette skal suppleres med kartlegginger i områder med stort potensial for funn av rødlistede, utvalgte og andre verdifulle naturtyper og/eller karplanter, moser, lav og sopp av stor/særlig stor forvaltningsinteresse. Det samme gjelder områder med stort potensiale for hittil ukjente forekomster av fugl og andre dyrearter med høy/svært høy forvaltningsinteresse og viktige jaktbare arter. Statsforvalteren blir her bedt om å gi innspill til behovet for nye kartlegginger i tiltaksområdet. Dette vil framgå i det følgende.

For naturtyper, habitater og arter i sjø, støtter vi tiltakshavers vurdering av at det er et stort potensial for funn av nye lokaliteter med sårbare arter, særlig korallforekomster, i tiltaksområdet, og at dette forutsetter gjennomføring av sjøbunnsundersøkelser, dvs. kartlegging av arter og naturtyper på sjøbunn. Fordi eksisterende kunnskapsgrunnlag om naturverdier i sjø er svært mangelfullt, mener Statsforvalteren imidlertid at det må gjøres en kartlegging langs alternative traseer som grunnlag for KU og vurdering av alternative traseer. Dvs. ikke kun som grunnlag for eventuelle justeringer for å unngå skade på sårbare naturverdier langs den valgte traseen. Vi anmoder derfor om at det stilles krav om at kartleggingen av sjøbunnen gjennomføres før KU og dermed legges til grunn for vurderingen av alternative traseer i tidlig fase.

Ellers så mener vi at det er på sin plass å påpeke at alternativet hvor sjøkabelen vil krysse et område med kartlagte korallforekomster er ikke anbefalt. Det er forventet partikkelspredning ved nedspyling og partikkelspredning i seg selv kan medføre fare for skade på naturmiljøet.

Videre mener vi at det må gjennomføres sedimentundersøkelser på sjøbunn for å avklare om sedimentene er forurenset. Dette må gjøres der det kan være fare for at det er forurensete sedimenter. Dersom det blir påvist forurensning, må det avklares med Statsforvalteren om det kreves egen tillatelse etter forurensningsregelverket. Behovet for tillatelse vurderes i den enkelte sak i lys av forurensningssituasjonen i tiltaksområdet og tiltakets eventuelle påvirkning på hensynskrevende naturverdier.

Innspill til behov for kartlegging i tiltaksområdet:

- Kartlegging av sjøbunn langs sjøkabeltraseene: Sjøkabelen skal nedspyles i sedimentene på sjøbunnen, ev. dekkes over med stein. Nedspylingen og partikkelspredning som følge av denne, kan føre til fysisk skade korallforekomster og andre viktige naturverdier på sjøbunnen. I tillegg kan kartleggingen avdekke marine naturtyper med viktig økosystemfunksjon, eksempelvis viktige funksjonsområder for fisk og beiteområder for sjøfugl.
- Kartlegging av naturtyper på land der tiltak direkte eller indirekte berører arealer hvor det ikke er fysiske tiltak i dag og hvor det kan være potensial for ukjente naturverdier. Med utgangspunkt i oversendt informasjon, mener vi at følgende områder på land må kartlegges:
 - Rørvik TS
 - Foreslått alternativ 3.2 over Borgonfjellet vil ikke følge etablert kraftgate. Her må det gjennomføres kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN. I tillegg må det vurderes om det er behov for ytterligere kunnskap om fugl i området. Det er kjent at området brukes som hekkeområde bl.a. for rødlistede ender (U.off.).
 - Foreslått trasé 3.1 over Lysøya må kartlegges for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN. Ved Lysøyvågen er det et område med mulig kalkrik grunn som kan indikere særlig interessant vegetasjon. Her følger heller ikke traseen eksisterende infrastruktur.
 - Abelvær TS
 - Trasé for ny luftledning som avviker fra eksisterende kabeltrasé ved Tømmervika må kartlegges for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN.
 - Straum/Einarsdalen TS
 - Trasé for ny luftledning fra eksisterende kraftgate langs Einarsdalvegen ved Brekkli til eksisterende kraftgate ved Halsan må kartlegges for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN. Her er det mye gammel skog, og ny trasé kan berøre kartlagt MiS-figur med rik bakkevegetasjon.
 - Trasé for ny luftledning fra eksisterende kraftgate og ut til ny landstasjon og areal for ny landstasjon ved Hauknes må kartlegges for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN.
 - Trasé for ny luftledning fra Kjøsmyra og over Litjmunken må kartlegges for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN.

Det skisseres fire alternative plasseringer av ny landstasjon. Vår uttalelse tar utgangspunkt i disse fire alternativene. Det opplyses også at et alternativ til én stor felles landstasjon med 150 kV-forbindelse, er å bygge to mindre landstasjoner og etablere to uavhengige sjøkabelforbindelser. Disse kan i så fall gå ut fra samme tilkoblingspunkt på land og at det dermed etableres to mindre landstasjoner vegg i vegg. Med utgangspunkt i den informasjonen vi har fått tilsendt, mener vi at det er klart at én felles kabeltrasé vil være det klart beste alternativet av hensyn til naturmangfoldverdier.

Under følger en vurdering av de skisserte alternativene til plassering av ny landstasjon og ny sjøkabeltrasé.

Rørvik TS

Per d. d. vet vi at det er store naturmangfoldverdier med kystlynghei av svært høy kvalitet på Lyngsnes. Vi mener derfor at det ikke bør legges opp til ny landstasjon fra Mølnvika og at alternativet

på Kråkøya, hvor arealet allerede er avsatt til næring, til sammenlikning er langt mindre problematisk av hensyn til naturmangfoldverdier. Videre vil foreslått traséalternativ 3.2 over Borgonfjellet ikke gå langs etablert infrastruktur. Vi mener at dette er et alternativ som vil føre til unødvendig store inngrep sammenliknet med alternativene i denne saken. Alternativ 3.1 vil komme nær en kjent kalksjølokalitet ved Vikestadvatn og en lokalitet med gammel boreal lauvskog ved Betnvatnet. Med bakgrunn i dette, anmoder vi om at det jobbes videre med alternativet på Kråkøya som aktuelt alternativ ut fra Rørvik TS.

Dersom traséalternativ 3.2 likevel tas med i videre betraktninger, med eventuelle andre alternative plasseringer av ny landstasjon, må det legges til grunn krav om at det fastsettes vilkår om at anleggsvirksomhet må foregå utenfor sårbar periode for fugl fra 1. april til 30. juli.

Det opplyses at sjøkabeltraseen vil kunne berøre en registrert større tareskogsforekomst og en skjellsandforekomst et stykke ut, men at forekomster lenger inn ser ut til å gå klar av tiltaket. Traseen vil imidlertid gå nær både Kvaløy og Rauøy naturreservat og verneområdene rundt Sklinna. Dette er viktige sjøfuglområder med Ramsarstatus, og det er naturlig å anta at det kan finnes naturtyper i disse sjøområdene som gjør at dette er viktige funksjonsområder for disse artene. Det er sannsynlig at det vil kunne være ukjente korallforekomster videre utover mot plattformen.

Abelvær TS

Etter vårt syn, vil det være svært problematisk om det velges en kabeltrasé som krysser Iverryggen, og vi mener derfor at dette alternativet må tas ut. Dette er en svært viktig korallrevforekomst med store og sårbare naturverdier. Iverryggen er ett av syv korallrevområder langs norskekysten som er gitt særlig vern mot ødeleggelse etter havressursloven § 19 og forskrift om beskyttelse av korallrev mot ødeleggelse som følge av fiskeriaktivitet. I tillegg vil denne traseen gå over et viktig yngleområde for uer, som ligger rundt Iverryggen. Det er også sannsynlig at det vil kunne være ukjente korallforekomster videre utover mot plattformen.

Straum/Einarsdalen TS

I selve Brandsfjorden er det ikke registrert noen marine naturtyper, men området har stor verdi som gytefelt for torsk. Videre er det registrert flere større tareskogsforekomster, kamskjellforekomster og ålegressamfunn i skjærgården ved utløpet av fjorden. I oversendelsen opplyses det at kabelen ser ut til å kunne legges i en djupål som gjør at forekomstene går klar av tiltaket. Det er sannsynlig at det vil kunne være ukjente korallforekomster videre utover mot plattformen.

Dersom alternativ trasé for ny jordkabel (4.3) i Straum realiseres, vil Statsforvalteren være opptatt av at tiltaket ikke får virkninger for viktige funksjonsområder for elvemusling, laks og sjøørret i Straumselva. Vi forutsetter også at alternativ 4.1 med ny luftkabel kan løses uten å komme i berøring med elva og med kantskog langs vassdraget.

Samlet vurdering

Det sannsynlig at det vil kunne være ukjente korallforekomster langs samtlige av traséalternativene i sjø. Av hensyn til dette, vil det som utgangspunkt være fornuftig planlegge for plassering av kabelen i dypere sjøområder og unngå hellinger.

Vi mener at det må stilles krav om at kartleggingen av sjøbunnen gjennomføres før KU, slik at kartleggingen kan legges til grunn for vurderingen av alternative traseer i tidlig fase, på lik linje med kartlegging og kunnskapsinnhenting på land. Vi vil ved høring forvente at eksisterende og innhentet kunnskap er lagt til grunn for valget av plassering av ny landstasjon og sjøkabeltrasé og at dette er godt begrunnet. Videre mener vi at det må gjennomføres sedimentundersøkelser på sjøbunn der

det kan være fare for at det er forurensede sedimenter, som grunnlag for å vurdere om tiltaket vil kreve tillatelse etter forurensningsregelverket. Når det gjelder traseen gjennom Brandsfjorden, er det avklart at det ikke er behov for forurensningstillatelse for tiltaket (i sak med vår ref. 2022/12522).

Når det gjelder de konkrete alternativene, har vi pekt på at det vil være langt mindre utfordrende av hensyn til naturmangfoldverdier at en eventuell ny landstasjon ut fra Rørvik TS, legges til Kråkøya, og vi mener at eksisterende kunnskap er god nok til å vurdere at alternativet i Mølnvika ikke bør tas med i videre vurderinger. Vi peker også på at alternativet med sjøkabeltrasé ut fra Abelvær TS vil bli svært utfordrende særlig på grunn av viktige korallforekomster ved Iverryggen.

Samfunnssikkerhet

Statsforvalteren henviser til veileder for Planlegging i sjøområdene, KMD mai 2020, kap. 4.7 og tabell 4.5 Samfunnssikkerhet, samt PBLs. § 4-3 som stiller krav til ROS-analyse jf. Krav i forskrift om konsekvensutredninger om beredskap og ulykkesrisiko.

Vi forutsetter derfor at det foretas en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i tråd med plan- og bygningsloven § 4-3, se blant annet DSB sin veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging (2017).

ROS-analysen skal vurdere risiko og sårbarhet som kan oppstå ved endret arealbruk med dagens forutsetninger, samt vurdere hvordan fremtidige klimaendringer kan påvirke tiltaket. Se mer informasjon på klimatilpasning.no og i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sine veiledere. Vi viser samtidig til utarbeidede [klimaprofiler](#) for alle fylker som kan benyttes i arbeidet med ROS-analysen.

Statsforvalteren vurderer innsigelse (jf. DSBs retningslinjer for Statsforvalterens bruk av innsigelse) når

- det kun er en sjekklister med avkrysning uten beskrivelser, kilder og vurderinger.
- det brukes beskrivelser som «området er ikke spesielt utsatt for XXX» uten at det videre grunnlag eller vises til kilde.
- grunnleggende tema, som et endret klima, eller ras/flom og lignende som tydelig er avmerket i kart, ikke er vurdert.
- det er identifisert risiko og sårbarhet i området, men planforslaget ikke beskriver hvordan dette skal følges opp med avbøtende tiltak som sikres igjennom arealformål, hensynssoner eller generelle bestemmelser.
- det planlegges tiltak av nasjonal/regional viktighet og det er forhold i området som kan ha innvirkning på dette, som ikke er vurdert eller har manglende vurdering.

ROS-analysen skal legges ved i saken. Avdekket risiko skal møtes med tiltak.

Når det gjelder ROS-analyse, må gjerne konklusjonen av denne fremstilles som del av KU. Det må imidlertid ligge et analysearbeid til grunn.

Konkrete innspill til melding om kraft fra land til oljeplattformene på Haltenbanken i Norskehavet og melding om nettanlegg med forslag til utredningsprogram

Statsforvalteren kan ikke se at samfunnssikkerhet er nevnt i forslag til utredningsprogram. Det bør i utkastet til utredningsprogrammet gjøres en helhetlig vurdering av samfunnssikkerheten tilknyttet prosjektet/planen.

Utkast til utredningsprogram har vurdert naturhendelser og sikkerhet, men ikke samfunnssikkerheten i henhold til tema som kraft, kraftsituasjonen i regionen eller kraft som en GNF /grunnleggende nasjonal funksjon) som kan ha negative ringvirkninger for andre funksjoner i regionen.

Statsforvalteren som samfunnssikkerhetsmyndighet anbefaler en grundigere vurdering av samfunnssikkerheten og vil påpeke at i saker som krever konsekvensutredning så er det viktig at tiltaket i seg selv og tiltakets påvirkning på omkringliggende områder blir vurdert med hensyn til samfunnssikkerheten.

Det bør i utkastet til utredningsprogrammet komme frem antall tilkoblinger/antall plattformer som eventuelt skal elektrifiseres og hvordan dette/disse vil komme til å kunne påvirke kraftsituasjonen i regionen.

Blant annet bør analysen inkludere en vurdering av samfunnsmessige konsekvenser dersom det blir press på krafttilgangen eller en eventuell situasjon med kraftrasjonering som følge av uforutsette hendelser i regionen.

Følgende tema/spørsmål bør utredes/vurderes:

1. Hvordan påvirker tiltaket forsyningssikkerheten i regionen nå og i et framtidig perspektiv og hvordan påvirkes samfunnssikkerheten?
2. Med bakgrunn i samfunnssikkerheten risikovurdere hvordan dette tiltaket påvirker andre kraftintensive regionale tiltak som planlegges i lys av det grønne skiftet, hvis man står ovenfor et scenario med kraftunderskudd for regionen eller blir påvirket av andre hendelser med negativ innvirkning for kraftforsyningssikkerheten?
3. Hvordan vil kraftforsyning til dette tiltaket prioriteres, og hvilke tiltak kan vurderes i et samfunnssikkerhetsperspektiv, for å ivareta andre kritiske samfunnsfunksjoner i et scenario med kraftunderskudd for regionen?

Statsforvalteren viser i tillegg videre til DSB som er sektormyndighet for Nødnett, med hensyn til utredningen av mulig påvirkning på kommunikasjonsnett og annen infrastruktur slik som på Nødnett. DSB er statens kompetanseorgan for nød- og beredskapskommunikasjon, systemansvarlig myndighet og eier av samfunnskritisk infrastruktur, samt tjenesteleverandør for Nødnett.

Med hilsen

Thomas Møller (e.f.)
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Tor Sæther
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere:

Klima og miljø: Maria Skar Knutsen – 74 16 84 40

Landbruk: Anne Sigrun Trandem – 74 16 84 55

Samfunnssikkerhet: Anette Lie - 74 16 83 03

Reindrift: Svein Bjørk – 74 13 80 57

Kopi til:

Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Namsos kommune	Stavarvegen 2	7856	JØA
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER